

LGBTT Hakları Platformu

LEZBİYEN
GEY
BİSEKSÜEL
TRAVESTİ
TRANSEKSÜEL

LGBTT HAKLARI BÜLTENİ

OCAK
2009

LGBT Hakları Platformu

LGBT Hakları Bülteni, Ocak 2009

LGBT İhlalleri

Buse Kılıçkaya

Merhabalar,
Ocak 2007'den beri, bir dizi raporla LGBT alanında yaşanan ihlalleri görüntür kılmaya çalıştık. LGBT bireylerin hemen hemen her alanda karşılaştığı sorunları LGBT bireylere, hak temelli çalışan örgütlere ve bakanlıklar, milletvekilleri, valilikler, kaymakamlar başta olmak üzere kamu kurumlarından görüşme talep ederek anlatmaya çalıştık. Bazı randevularımız kabul edilirken bazılarında ısrarlı görüşme taleplerimize karşın bir yanıt gelmedi.

Tabii ki sorun sadece bununla da sınırlı değildi. LGBT bireylerin görünürlük sıkıntısı, yaşadığı ihlalleri yaşamlarının bir parçası haline dönüştürmeleri ve normalleştirmeleri, ihlal ve ayrımcılık olarak adlandırılmaları, hazırlanan kitabın onlara ilerleyen dönemlerde zarar vereceği kaygısı, hangi konunun hak ihlali hangisinin ayrımcılık olduğu konusundaki bilgi eksikliği gibi birçok sorunla karşılaştık.

Aslında durduğumuz yerden hareketle ayrımcılık ve ihlallerin neler olduğunu LGBT alanında aktivizm yapan birçok

gönüllü arkadaşla birlikte öğrenmeye çalıştık. Alanında deneyimli birçok aktivist ve eğitmenin de desteğini alarak her geçen gün raporun hazırlanma sürecinde büyük emek harcadık.

Özellikle raporların hazırlanma sürecinde raportörler ve avukatların yaşadığı sıkıntıları da unutmamak lazım diye düşünüyorum. Hak ararken mağdur edilmenin gerçek yüzüyle karşılaşırken, savcıların, hakimlerin, polis in sert tavrının az da olsa olumlu hale dönüşmesini kendimizi savunuyor olmamızla cesaretimiz arttı.

Eryaman - Esat davası, Lambdaistanbul'un kapatılma davası, mühürlenmiş evlerimizle ilgili kimi davalar da homofobinin ve transfobinin dava süreçlerine sızmış olmasına rağmen kazandığımız sevindirici davalar haline dönüştü. Çalışmalarımız sürecinde kimi arkadaşlarımızın nefret suçlarına maruz kalması, polis şiddetinin inanılmaz boyutları, Kabahatler Kanunu'nun trans varoluşunu 125 YTL ile cezalandırması, eşcinsel ve transeksüel olduğumuz için yaşadığımız her alanda her an saldırıya açık olduğumuzun bir kanıtıydı. Basın

açıklamaları, basın toplantıları, gazetelere verdiğimiz demeçlerle, meclis ve kurumlara görüşler bildirerek sorunlarımızı çözüm bulmaya çalıştık. Amacımız ihlal ve ayrımcılığın son bulduğu, insan hakkının temel esas olarak alındığı bir payda oluşturmak.

Bu yıl çalışmalarımıza bir yenisini ekleyerek bülten çıkartmaya karar verdik. Bu bültende; **Trans kimliğin inşası sırasında yaşanan sorunlar**, kimlik değiştirme ve ameliyat süreci, yasal engeller, Kabahatler Kanunu, Ev kapatmaları, Şiddet ve Ayrımcılık, Örgütlenme özgürlüğü, Lezbiyen ve biseksüel kadınların maruz kaldığı ihlaller, Sağlık alanında yaşanan zorluklar, Çalışma hayatı LGBT bireyler, Nefret suçları, Nefret cinayetleri, Sosyal hayatta ayrımcılık, bir yılın değerlendirmesi ve medyaya yansıyan insan hakları ihlalleri, eylemler ve basın açıklamalarıyla okurlara perspektif bakışıyla sunmaya çalışacağız. 12 Kasım 2008'de nefret cinayeti ile hayatını kaybeden Dilek İnce'nin ardından "bir dilek tut insanlık olsun" şiarı 2009 yılı için ortak temennimiz olması dileğiyle.

LGBT Violations

Buse Kılıçkaya

Hello to Everyone,
Since January 2007, through a series of reports we have attempted to make violations within the sphere of LGBT visible. We tried to recount the problems of LGBT individuals, who encounter these problems almost in every sphere, by demanding interview primarily from organizations functioning on legal basis, ministries, congressmen, governorships, district governorships, and in general from public institutions. While some of our appointments were accepted, some were ignored despite our insistent demands for an interview.

Indeed, our problems have not been limited to those aforementioned. We have encountered many problems such as those about the visibility of LGBT individuals; problems arose as well because they internalize the violations they are experiencing as a part of their lives, and that they accept these violations as normal, that they do not call them as violation or discrimination; then we faced problems since they have anxiety of the book in preparation, thinking it will harm them in near future, and problems because of lack of information, information about what discrimination is and about what it is not.

In fact, from our point of view we attempted to learn, together with many friends, being activists and volunteers, what these discriminations and violations are. We put all of our efforts in the preparation process of the report, day by day, and were supported by many experienced activists and educators. In particular, I think we should not forget the hardships rapporteurs and lawyers have to suffer during the preparation process of the reports. Though having encountered the real face of being unjustly treated when demanding justice, we, as defending ourselves, were at the same time encouraged when the harsh attitude of prosecutors, judges, police turned a bit more positively. Eryaman-Esat lawsuit, Lambdaistanbul's closure lawsuit, some lawsuits concerning our sealed houses, being won, made us happy despite the fact that homophobia and transphobia penetrated into the processes of the lawsuits.

During our activities, that some of are friends are exposed to hate crimes, the immense extents of the violence from police, that Misdemeanor Law is punishing trans individuals with 125 TL because they exist, proved that we are exposed to attacks every minute and everywhere. We had to find solutions to

our problems through press releases, press meetings, through the statements we give to the press, by transmitting our opinions to the congress and to certain institutions. Our objective is to find a common ground where violation and discrimination shall come to an end, and where human rights shall be accepted as the basis.

We have decided to add a new work to our activities this year, by publishing a bulletin. In this bulletin we will try to present the problems occurring during the construction of trans identity, identity change and the process of operation, legal obstacles, Misdemeanor Law, sealing of houses, violence and discrimination, freedom of organization, violations lesbian and bisexual women are exposed to, hardships within the sphere of health, LGBT individuals in working life, hate crimes, hate murders, discrimination in social life, assessment of the year and violation of human rights reflected in the media, demonstrations and press releases from a certain perspective to our readers.

After Dilek' Ince lost her life because of a hate murder on 12 November 2008, we want that the maxim "make a wish be it humanity" may our common wish for the year 2009.

LGBT Hakları Platformu:

İzmir Travesti ve Transeksüel İnisiyatifi
Kaos GL Derneği
Kaos GL İzmir Oluşumu
Lambdaistanbul LGTT Derneği
MorEL LGTT Oluşumu
Pembe Hayat LGTT Derneği
Piramid LGTT Diyarbakır Oluşumu

LGBT Hakları Platformu

LGBT Hakları Bülteni, Ocak 2009

Lgbt Hakları Platformu Yargıtay'ın Gerekçeli Kararını Yorumladı LGBT Hakları Platformu 23/01/2009

Basına ve kamuoyuna;

Lambdaistanbul hakkındaki kapatma davası ile ilgili Yargıtay'dan elimize ulaşan gerekçeli kararı ve karar hakkındaki görüşlerimizi kamuoyuyla paylaşmak üzere sizlerle beraberiz.

29 Mayıs 2008 tarihinde Beyoğlu 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin Lambdaistanbul Lezbiyen Gey Biseksüel Travesti ve Transseksüel Kadın Ve Erkekler Arası Dayanışma Derneği'nin kapatılması yönünde verdiği karar; Yargıtay 7. Hukuk Dairesi tarafından görüşülerek bozuldu.

Öncelikle bilinmelidir ki; yargılanma hali ve yargılanma tehdidi de insan hak ve özgürlükleri açısından en az cezalandırma kadar önemli bir engeldir. Lambdaistanbul LGBTT Dayanışma Derneği hakkında açılan bu kapatma davası üzerinden tüm LGBTT örgütleri ve LGBTT bireyler yaklaşık 3 yıldır baskı altına alınmaya, cezalandırılmaya çalışılmaktadır.

Derneğin tüzel kişiliğinin devam etmesi açısından olumlu değerlendirilebilecek elimizdeki gerekçeli karar, mücadelemizin sürmek zorunda olduğunun en açık göstergelerinden birisidir. Ancak gerekçeli kararın 5. Sayfası dikkatli okunduğu zaman, Yargıtay 7. Hukuk Dairesi'nin de; Beyoğlu 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin "Genel Ahlak" yorumuna büyük oranda katıldığı açıkça ortaya çıkmaktadır.

Özellikle 5. sayfa son paragrafında yer alan "Davalı derneğin ileride tüzüğüne aykırı olarak lezbiyen, gey, biseksüel, travesti ve

transseksüelliği özendirme, teşvik ve bu cinsel yönelimlerin yaygınlaştırılması yönünde faaliyetlerde bulunması durumunda hakkında Dernekler Kanunu'nun az yukarıda açıklanan 30 ve 31. maddesi hükümlerinin uygulanabileceği ve feshinin istenebileceği kuşkusuzdur." şeklindeki cümle LGBTT örgütlerine yönelik açık bir tehdittir.

Cinsel Yönelim ya da cinsiyet kimliği dayatmalarla değişmezler. Bu LGBTT bireyler için geçerli olduğu kadar, çoğunluğu oluşturduğu varsayılan heteroseksüel bireyler için de geçerlidir.

Son yirmi yıldır çoğalan eşcinsel, biseksüel, travesti ya da transseksüel bireylerin sayıları değil, sindirildikleri için seslerini çıkaramamış olan LGBTT'lerin bireysel ve örgütsel görünürlüğüdür. Yargıtay'ın cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği dolayısıyla çeşitli baskılara maruz kalan, ötekileştirilen ve yok sayılan bireylerin örgütlenerek görünür olma ve haklarını arama mücadelesini hala bir risk olarak görmesi oldukça üzücüdür.

Ülkemizdeki LGBTT örgütlerinin uzun zamandır yürüttüğü "Anayasal eşitlik, anayasanın 10. maddesine cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği eklensin" kampanyasının gerçek

bir ihtiyaç olduğu, tam da gerek Beyoğlu 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve gerekse Yargıtay 7. Hukuk Dairesi'nin verdiği kararlarda ortaya çıkmaktadır. Yasalardaki "Genel Ahlak", "Toplumsal Değerler" gibi muğlak, yoruma açık alanların herkes kadar toplumsal önyargılardan muzdarip olan hukukçular tarafından LGBTT bireylerin aleyhine yorumlanması engellemenin yolunun bu anayasal güvenceden geçtiğini düşünüyoruz.

Dava dosyasının iade edildiği Beyoğlu 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 29 Mayıs 2008'de aldığı temel hak ve özgürlüklerden olan örgütlenme özgürlüğümüz aleyhine aldığı kararı bu defa düzelteceğini umuyoruz. Bütün dava süreci boyunca söylediğimiz bir cümleyi tekrarlıyoruz: "Bizler her hak mücadelesinin meşru zeminini yaratmanın uzun çabalar gerektiğinin bilincinde olarak yasal tanınırlık üzerinden meşruiyet zeminimizi artırma çabalarımıza devam edeceğiz."

LGBTT Hakları Platformu

İzmir Travesti ve Transseksüel İnişiyatifi
Kaos GL Derneği
Kaos GL İzmir Oluşumu
Lambdaistanbul LGBTT Dayanışma Derneği
MorEL Eskişehir LGBTT Oluşumu
Pembe Hayat LGBTT Dayanışma Derneği
Piramid LGBTT Diyarbakır Oluşumu

Press Declaration on the Reasoned Decision of Lambda's Court Case LGBT Rights Platform 23/01/2009

Press Declaration on the Reasoned Decision of Lambda's Court Case

We are here with you today to share the reasoned court of appeal decision on Lambdaistanbul's ban case and our views on it.

The court case decision taken on 29th May 2008 by the Civil Court of First Instance Nr. 3 to ban Lambdaistanbul Lesbian, Gay, Bisexual, Transsexual, and Transvestite Solidarity Association has been overturned by the Court of Appeal Nr.7.

First of all, we emphasize that being brought into court or to be threatened with it, is as much of a crucial barrier as a punishment decision while defending human rights and liberties. Over the last three years through the legal case demanding banning of Lambdaistanbul LGBTT Solidarity Association all LGBTT individuals and associations protecting LGBTT rights has been held subject to legal pressure and been punished indirectly.

We consider the reasoned decision we received as a positive step towards the continuation of the legal personality of Lambdaistanbul, proving the vital role of our movement today. However, as we take a closer look on the fifth page of the reasoning, it is noted that the court of appeal indeed agrees to a great extent with the court of first instance with regards to its persuasions on "general morals". Without a doubt, the

following sentence on the fifth page is an open threat to all LGBTT organizations in Turkey:

"Certainly, the execution of the above mentioned articles 30 and 31 and the dissolution of the defendant association could still be demanded, if it would act counter to its constitution, in the ways of encouraging or provoking gay, lesbian, bisexual, transsexual and transvestite behavior or acting with the aim of spreading such sexual orientations."

Sexual orientation or sexual identity cannot be changed through imposition. It is the fact both for LGBTT and for heterosexual people, admittedly the majority of the population.

For the last 20 years, it is not the number of gays, lesbians, bisexuals, transsexuals and transvestites increasing, rather it is their individual and organized visibility that has been pressured and silenced until today. It is thus, unfortunate, that the court of appeal considers the organized visibility and rights struggle of the ignored LGBTT's, who are subjected to pressure and othering because of their sexual identity and sexual orientation, as a risk to society.

Through the reasoned decisions of both courts it has been recovered, that the long standing campaign of LGBTT organizations in Turkey for adding "sexual orientation and gender identity" phrases to the discrimination clause 10 of the Turkish Constitution was indeed a real need. We argue as a result, that above mentioned constitutional safeguard is a must to hinder any homophobic interpretations of those vague concepts in law such as "general morals" or "social values" by the barristers, who suffer from the very same social prejudices as many others in society.

We lastly hope that the court of first instance Nr. 3, to whom our case file has been resent would overturn its decision taken on 29th May 2008, which forfeited our right to organize. We are ending with the sentence, we repeat over and over again. "While acknowledging the arduous efforts behind every rights struggle to build its own legitimate basis, we will work further to build the legitimate basis of our own movement through legal means."

LGBT Rights Platform

İzmir Transgender Initiative
Kaos GL Association
Kaos GL İzmir Organization
Lambdaistanbul LGBTT Solidarity Association
MorEL Eskişehir LGBTT Organization
Pembe Hayat LGBTT Solidarity Association
Piramid LGBTT Diyarbakır Organization

LGBTT Hakları Platformu:

İzmir Travesti ve Transseksüel İnişiyatifi
Kaos GL Derneği
Kaos GL İzmir Oluşumu
Lambdaistanbul LGBTT Derneği
MorEL LGBTT Oluşumu
Pembe Hayat LGBTT Derneği
Piramid LGBTT Diyarbakır Oluşumu

LGBTT Aktivistler İçin Güvenlik ve Korunma Eğitimi

Bora Bengisun

LGBTT Hakları Platformu'nun 2009 içinde gerçekleştireceği çalışmalardan birisi de Platform aktivistleri için güvenlik ve korunma eğitimi düzenlemek olacak. İlk olarak 24 Ocak'ta Lambdaistanbul aktivistleri için düzenlenen; güvenlik konusunda farkındalığı artırmayı ve sistematik bir

şekilde güvenlik tedbirleri olarak aktivizm yürütülmesini sağlamayı amaçlayan bu eğitimde nasıl risk analizi yapılacağı ve nasıl bireysel ve örgütsel güvenlik planları hazırlanacağı konuları üzerinde duruldu. Kendileri ve örgütleri için olası güvenlik tehditlerini saptayan ve bu tehditler için risk analizi yapan Lambdaistanbul

aktivistleri bu tehditlere karşı güvenlik planları hazırladılar. Bu eğitim LGBTT Hakları Platformu'ndaki diğer örgütlerin temsilcileri için 21 ve 22 Mart tarihlerinde İstanbul'da tekrar düzenlenecek. 12 Nisan'da ise Ankara'da Kaos GL Derneği'nin Kaosgenç ve Kaoskadın grupları bu eğitimi alacak.

Training on Security and Protection for LGBT Activists

Bora Bengisun

One of the projects which will be carried out by the LGBT Rights Platform in 2009 will be organizing trainings on security and protection for Platform activists in order to raise their awareness of security and to enable them to continue activism by taking systematic security measures. This training was first organized for Lambdaistanbul activists on January 24. Issues such

as how to do risk assessment and how to draft personal and organizational security plans were discussed during the training. After determining the possible threats they may encounter personally and organizationally and analysing the risk in relation to these threats, Lambdaistanbul activists drafted security plans in order to cope with these threats. This training will be re-organized for the representatives of the

other organizations in the LGBT Rights Platform on March 21 and 22 in Istanbul. Then, members of women group and also youth group in Kaos GL Association will take this training on April 12 in Ankara.

LGBTT Hakları Platformu:

İzmir Travesti ve Transeksüel İnişiyatifi
Kaos GL Derneği
Kaos GL İzmir Oluşumu
Lambdaistanbul LGBTT Derneği
MorEL LGBTT Oluşumu
Pembe Hayat LGBTT Derneği
Piramid LGBTT Diyarbakır Oluşumu

İrkimiz, inancımız, dilimiz, düşüncemiz, cinsiyetimiz, toplumsal cinsiyet kimliğimiz ve cinsel yönelimimizden dolayı öldürülmek istemiyoruz

LGBT Hakları Platformu

LGBT Hakları Bülteni, Ocak 2009

Basın Açıklaması, 24 Ocak 2009, Ankara LGBTT Hakları Platformu 2008 Raporu

Türkiye’de LGBTT bireyler için geçen sene zor ve üzücü bir yıl oldu. Nefret cinayetleri, işkence, taciz, intihar, para cezaları ve çeteler, ev mühürlenmeler, yargısal süreçte homofobi ve LGBTT bireylere ve örgütlere yönelik örgütlenme hakkına yönelik ihlallerle dolu bir yılı geride bıraktık.

Türkiye’de bütün ötekiler için olduğu gibi eşcinseller için de “farklı bir Türkiye” olduğunu gördük. Ailelerimizle yaşadığımız sorunlar, devletle yaşadığımız sorunlar, hatta örgütlenirken karşılaştığımız sorunlar bile farklılaşabiliyordu. Bir yıl içinde bizim için farklı bir Türkiye’yi gözlemledik. Eşcinsellerin Türkiye’sinde, ev mühürlenmeleri, ağır tahrik indirimleri, Eryaman-Esat olayları, işkence ve kötü

muamele ile dolu bir yıl yaşadık. Bu rapor da eşcinsellerin Türkiye’sini anlatıyor.

2008 yılında Türkiye’de neler oldu?

Ankara’da trans olmanın bedeli 125 YTL olmaya devam etti.

Ankara’da trans bireylere yönelik polis, Kabahatler Kanununu ileri sürerek 125 YTL para cezası kesmeye devam etti. Trans bireylerin Kabahatler Kanunu üzerinden kesilen para cezalarına yönelik itirazların mahkemeler tarafından kabul edilip para cezaları iptal edilse bile trans bireyler para cezası kesilmesi bahanesine keyfi gözaltına alındılar ve kötü muameleye maruz kaldılar.

İstanbul’da polis, evleri mühürledi ve

translar sokakta yaşamak zorunda kaldılar.

İstanbul Beyoğlu bölgesinde, transeksüellerin yaşadıkları evler ve evlerin olduğu apartmanlar polis tarafından keyfi bir şekilde mühürlenmekte ve sadece trans bireyler değil komşuları da sokakta yaşamak ile karşı karşıya kalmaktadır. Polis apartmanları mühürleyerek aynı zamanda transeksüellerin komşuları ile kurduğu ilişkilere de zarar vermektedir.

Bu raporların yazılmayacağı günlerin artık gelmesi umuduydu

NOT: 2008 Raporunun kitabı Kaos GL ve Lambdaİstanbul derneklerinden temin edilebilir.

Press Release, 24 January 2009, Ankara Platform of LGBTT Rights Report of 2008

Last year was a tough and depressing one for LGBTT individuals of Turkey. We left a year behind, full of hate murders, torture, harassment, suicide, civil penalties and gangs, incidents like sealing houses, homophobia during legal processes, violation against LGBTT individuals and LGBTT organizations with respect to their right of association.

We remarked that there is a “different Turkey” for homosexuals, alike every ‘other’ of Turkey. Problems we experience with our families, problems we experience with the state, and even problems we encounter when we get organized may differentiate. Within this year, we observed a different Turkey for us. We experience a year in the Turkey of homosexuals full of events like sealing of homes, extreme provocation abatements, Eryaman-Esat cases, tortures and assaults.

And this report presents the Turkey of homosexuals.

What happened in Turkey in 2008?

The price you have to pay when you are a trans is 125 TL, as well in 2008.

In Ankara, police continued to extort money from trans individuals, by basing their excuses on the Law on Misdemeanor. Even in the case that law suits accepted the complaints of trans individuals about the money extorted on the basis of Law on Misdemeanor, and then penalties were invalidated, trans individuals were taken into custody arbitrarily under the pretext of extortion.

In Istanbul police stamped houses and trans people were forced to live at streets.

In Beyoglu, which is a region of Istanbul, houses where transsexuals live and the blocks where their apartments are located are stamped by the police arbitrarily, and not only trans individuals, but also their neighbors have to face the danger of living in the streets. Thus, police, by stamping the blocks, deteriorates the relations between transsexuals and their neighbors.

In the hope for the days to come when such reports will not be written.

NOTE: One may obtain the book of the Report 2008 from associations Kaos GL and Lambdaİstanbul.

LGBTT Hakları Platformu:

İzmir Travesti ve Transeksüel İnisiyatifi
Kaos GL Derneği
Kaos GL İzmir Oluşumu
Lambdaİstanbul LGBTT Derneği
MorEL LGBTT Oluşumu
Pembe Hayat LGBTT Derneği
Piramid LGBTT Diyarbakır Oluşumu

LGBTB Hakları Platformu

LGBT Hakları Bülteni, Ocak 2009

Trans Bireylerin Medeni Durumu

Senem Dođanođlu

Türkiye hukuku açısından cinsiyet değiştirme amaçlı yapılacak operasyonlar 2002 yılı itibarıyla yeni bir düzenlemeye kavuşturulmuştur¹. Türk Medeni Kanununun 40. maddesi gereğince “cinsiyetini değiştirmek isteyen kimse, şahsen başvuruda bulunarak mahkemeye cinsiyet değişikliğine izin verilmesini isteyebilir. Ancak, izin verilebilmesi için, istem sahibinin on sekiz yaşını doldurmuş bulunması ve evli olmaması; ayrıca transseksüel yapıda olup, cinsiyet değişikliğinin ruh sağlığı açısından zorunluluğunu ve üreme yeteneğinden sürekli biçimde yoksun bulunduğunu bir eğitim ve araştırma hastanesinden alınacak resmi sağlık kurulu raporuyla belgelemesi şarttır.”

Bu düzenleme gereğince kişinin operasyon için mahkemeden izin alması gerekmektedir. Bu izin davası için ise kişinin 18 yaşını doldurmuş olması ve

dava açılış tarihi itibarıyla evli olmaması öncelikli olarak aranacak şartlardandır. Cinsiyet değiştirme operasyonuna izin verilmesi için dava boyunca araştırılacak hususlar ise maddede “transeksüel yapıda olmak”, “cinsiyet değişikliğinin ruh sağlığı açısından zorunlu olması” ve “üreme yeteneğinden sürekli bir biçimde yoksun olmak” olarak ifade edilmiştir. Bu şartlar ise eğitim ve araştırma hastanelerince hazırlanmış bir resmi sağlık kurulu raporu ile tespit edilecektir.

Mahkeme tarafından verilecek karar ile operasyon geçirilebilecektir. Operasyon sonrası ise yine Türk Medeni Kanunun 40. maddesi gereğince “verilen izne bağlı olarak amaç ve tıbbi yöntemlere uygun bir cinsiyet değiştirme ameliyatı gerçekleştirildiğinin resmi sağlık kurulu raporuyla doğrulanması halinde, mahkemece nüfus sicilinde gerekli düzeltilmenin yapılmasına karar verilir.”

Bu düzenleme bir dizi yasal boşluk

doğurmaktadır. Öncelikle izin davası açılmadan cinsiyet değiştirme operasyonu geçirilmesi halinde yargıcın ne şekilde karar vereceği belirsizdir. Türk Medeni Kanununun 1. maddesi bu tip yasal boşluklar halinde yargıcın hukuk yaratma yetkisinin varlığından bahsetmektedir. Aynı Medeni Kanun hükümleri ile çalışan İsviçre yargıçları, cinsiyet değişikliği ameliyatları sonrasında gelen bu yönde istemleri hep kabul etmiş ve gerekçe olarak da Medeni Kanun’un bu konuda bir düzenleme içermediğini, dolayısıyla yargıcın mevcut yasal boşluğu, Medeni Kanun m. 1/II uyarınca hukuk yaratmak suretiyle doldurabileceğini ileri sürmüştür². Benzer bir şekilde yerel mahkemelerce, sağlık kurulu raporu ile cinsiyet değişikliğinin tıbbi açıdan gerçekleştiği kesin olarak kabul edilmiş ve yeterli görülmüş ve operasyon ile de fiili durum meydana geldiği gerekçeleriyle cinsiyet kaydının değiştirilmesine yönelik talep haklı bulunmuş ve kabul edilmiştir³.

¹ 2002 yılı öncesi düzenlemeler için bkz.: <http://www.donme.org/hukuk/hukuki.htm>

² Akt: ATAMER, Yeşim: International Journal of Transgenderism: The Official World of Professional Association for Transgender Health 8(1):65-71

³ Ankara 4. Asliye Hukuk Mahkemesi 2007/406 E., Ankara 16. Asliye Hukuk Mahkemesi 2008/236 E. sayılı kararlar

Civil Status of Trans Individuals

Senem Dođanođlu

From 2002 on, related with Turkish law, operations concerning sex reassignment will have new arrangements.¹ According to the 40th clause of Turkish Civil Code “a person who wants to have a sex-change, may demand sex-change from the court by applying personally. However, in order to be permitted, it is necessary that the demandant has to turn at least 18 years old, and s/he should not have been married; besides, s/he has to have a natural tendency to transsexuality, and s/he has to certificate that sexual reassignment is a necessity for his/her mental health, and s/he is deprived of reproduction through a report taken from an official healthcare commission issued from a teaching and research hospital.”

According to this arrangement, it is necessary that the person should have permission for the surgery from the court. And so that the permission lawsuit may be brought, among the primary conditions person has to have turned 18, and h/she

has not to be married as from the date of the lawsuit. So that sexual reassignment surgery has to be permitted, the elements on which it will be examined are expressed as “having a nature of transsexuality,” “sex-change being necessary for his/her mental health,” and “deprived of reproduction constantly.” And these conditions will be confirmed by teaching and research hospitals through an official healthcare commission report.

Surgery may take place through a decision taken by the court. After the surgery, again according to the 40th clause of Turkish Civil Code, “It is decided by the court that the necessary corrections will be made at the birth record by the lawsuit, in the case that it is verified that, in relation with the permission, a sexual reassignment surgery proper to the objective and the medical methods took place by an official healthcare commission report.”

This arrangement brings on a series of legal gaps. First of all, it is not clear how

the judge may react, if the surgery takes place before a permission lawsuit was brought. The 1st clause of Turkish Civil Code mentions the authority of the judge in rendering law in the case of such legal gaps. Swiss judges, laboring on the basis of the decisions of the same Civil Code, have always approved such volitions after the sexual reassignment surgeries, and they justified their decisions on the fact that Civil Code does not include an assignment concerning the abovementioned problem; and hence the judge may fill the legal gap present in order to render law according to Civil Code cl.1/ II.² Similarly, local courts accept that, through a healthcare commission report, sexual reassignment certainly took place medically, and it is found sufficient, and that the demand for changing gender record was found justified, and was accepted on the basis of the fact that actual phase was realized through the surgery.³

LGBTB Hakları Platformu:

İzmir Travesti ve Transseksüel İnişiyatifi
Kaos GL Derneği
Kaos GL İzmir Oluşumu
Lambdaİstanbul LGBTB Derneği
MorEL LGBTB Oluşumu
Pembe Hayat LGBTB Derneği
Piramid LGBTB Diyarbakır Oluşumu

¹ See for the arrangements before 2002: <http://www.donme.org/hukuk/hukuki.htm>

² Akt: ATAMER, Yeşim: International Journal of Transgenderism: The Official World of Professional Association for Transgender Health 8(1):65-71

³ Ankara 4. Civil Court of General Jurisdiction 2007/406 E., Ankara 16. Civil Court of General Jurisdiction 2008/236 E. Numbered decisions

LGBTB Hakları Platformu

LGBT Hakları Bülteni, Ocak 2009

LGBTB Hakları Platformu:

İzmir Travesti ve Transeksüel
İnişiyatifi
Kaos GL Derneği
Kaos GL İzmir Oluşumu
Lambdaİstanbul LGBTT Derneği
MorEL LGBTT Oluşumu
Pembe Hayat LGBTT Derneği
Piramid LGBTT Diyarbakır
Oluşumu

Bunun gibi, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesinin kararları ışığında da bakıldığında cinsiyet değişik ameliyatı sonrası cinsiyet kaydının tashihihine yön talepleri reddeden ülkelerin uygulamaları İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinin 8. maddesini ihlal nitelikte bulunmaktadır. 2002 yılında verilen Christine Goodwin/İngiltere kararında, özel hayatın korunması açısından devletlerin pozitif yükümlülükleriyle ilgili gelişmelere değindikten genel kamu yararı ile bireylerin menfaatleri arasında gözetilmesi gereken menfaatler dengesini hatırlat sonra, 'bugünün koşullarında' başvurusunun cinsiyet değişikliğinin hukukun tanınmasıyla rekabete girer hiçbir önemli kamu yararının olmaması sebebiyle hayatın ve ailenin korunması hakkının ihlal edildi tespit etmiştir.

Ameliyat öncesi üreme yeteneğinden yoksun olma şartının aranması ise düzenlemenin diğer sorunlu alanlarından biridir. Öncelikle bu koşulun kısırlaştırmaya tabi tutulmuş bireyler gerektireceği açıktır. Bu da açılacak izin davasının başında imkânsızlık doğurur. Bunun gibi, cinsiyet değiştirme operasyonu sonrası üreme yeteneğinin ortadan kaldırılması sonucunu aramak trans bireyler açısından zorunlu kısırlaştırmayı gündeme getirmektedir ki bu durum büyük bir hak ihlali tartışmasını kaçınılmaz kılmaktadır. Azınlıklar, marjinalize

edilip, damgalanan gruplar açısından modern dünyanın en sık başvurduğu zorunlu kısırlaştırma taktiği bu düzenleme ile yasal hale gelmiştir. Bu haliye de açıkça ayrımcılık yaşamını çığneyen, yaşam hakkı ile kötü muamele yaşamını ihlal eden bir düzenlemedir.

Düzenlemenin hukuki yönlerinin doğurduğu sakıncaların bir kısmı bu şekilde olmakla birlikte bu sürecin tıbbi açıdan da çeşitli sorunlara gebe olduğu açıktır. Öncelikle çeşitli itirazlar almakla birlikte transeksüalitenin tanınması, değerlendirilmesi, kendilerine standart bakım ve tedavi uygulanması konusunda Henry Benjamin International Gender Dysphoria Association standartları adı verilen kriter ve ilkeler bugün dünyada kabul edilerek iyi bir sağlık hizmeti veren ciddi tedavi kuruluşları tarafından tanınmaktadır⁴. Ancak sıklıkla hak ihlali başvuruları kapsamında gözlemediğimiz üzere bu kriterler konusunda Türkiye'deki tıp çevreleri az bilgi sahibidir. Bunun gibi, tıbbi uygulama hatası olarak ifade edilen malpratis vaktalarında artış yaşanmış ve bu süreçte ilişkin aydınlatıcı onam alınmadan alımsa dahi sonucu itibarıyla elverişli olmayan operasyonların yapıldığı saptanmıştır. Tıbbi açıdan yaşanan hatalı uygulamalar ise kişilerin nüfus kaydının düzeltilmesi istemlerinde hak kaybına dahi yol açabilmektedir.

Bu düzenleme sadece iki toplumsal cinsiyet kimliğini varsaymakta ve transeksüaliteyi "ameliyatlı olup olmama" ekseninde tanımlayan toplumsal algıya zemin hazırlamaktadır. Bu durum esasen trans bireylerin hukuk düzeninde medeni duruma ilişkin taleplerini yürüteceği politik hatta da işaret etmektedir. 3-6 Kasım 2005 tarihleri arasında Viyana'da yapılan Birinci Avrupa Transgender Konseyinin yayınladığı bildiriye bu konudaki talepler zihin açıcıdır:

"Kimlik belgelerinde nihai ameliyata gerek kalmadan değişiklik yapma olanağı tanınması, cinsiyet hanesinin olmaması, doğum sertifikası, pasaport ve diğer dökümanlarda cinsiyet hanesinin olmaması ve ilk ismin serbestçe seçilebilmesi, kişinin ameliyatsız sürecine girmiş olmasına gerek görülmeden doğum sertifikasında ve ulusal kimlik belgesinde bulunan isim ve cinsiyet bilgilerini değiştirmeye olanağı tanınması, cinsiyet düzeltme ameliyatına gerek duymadan cinsiyet kayıtlarının değiştirilmesine imkan tanıyan bir yasanın çıkartılması⁵.

⁴ BAFRA Jale, "Türkiye'de Cinsiyet Değişikliği Ameliyatlarında Tıbbi ve Hukuki Sorunlar", TKlin Adli Tıp Dergisi, 2004, sayı 1, syf.48

⁵ Bildirgeye ulaşmak için: http://www.donne.org/sayi_7_8/konsej.htm

Similarly, observing the case from the light of the decisions of European Court of Human Rights, the implementations of the countries which reject the demands concerning the arrangement in the gender records after the sexual reassignment surgery are found to be a violation of the 8th clause of European Convention on Human Rights. The decision Christine Goodwin/England, which was promulgated in 2002, resolved that the right of protecting the private life of the family is violated because the decision states there is not an important public good which rivals the legal recognition of the sex-change of the applicant 'within the conditions of present times', after the decision mentions the developments concerning the positive responsibilities of states in regard to the protection of the private life, after recalling the balance between the interests of general public good and of the interests of the individual, which have been considered.

Another burdensome sphere of the arrangement is the request for reproductive deprivation before the surgery. First of all, it is obvious that because of this request individuals certainly will be submitted to castration, and this renders a condition, the fulfillment of which is impossible, right at the beginning of the lawsuit of permission. Similarly, to look for the effect of the removal of the capacity of reproduction after

the sexual reassignment surgery means compulsory castration of trans individuals, so this will necessarily render a discussion concerning the violation of rights. Minorities have been marginalized through this strategy of compulsory castration, which is one of the most frequent strategies of the modern world, thus this arrangement become legal. The arrangement, in this form, clearly violates the prohibition of discrimination, the right to live, and the prohibition of maltreatment.

Together with the fact that the legal aspects of the arrangement are troublesome, it is clear that this process will engender problems from the medical aspect, as well. First of all, the criteria and principles called Henry Benjamin International Gender Dysphoria Association standards are approved by the whole world today, and are recognized by esteemed treatment establishments which provide a qualitative health service⁴. However, as we have frequently observed, focusing on the petitions concerning violation of rights, medical circles in Turkey possess insufficient knowledge about these criteria. Similarly, in Turkey there is an increase in the cases called malpractice called medical application error, and it has been detected that no satisfactory measure has been taken, and even in the case that such measures have been taken, it has been detected that with respect to the

consequences unfavorable surgeries are practiced. And medically defective applications may even render a loss of right in the violation of the correction of individual's identity card. This arrangement assumes only two gender identities, and provides a ground for a social conception which defines transsexuality as "being operated or not." Actually this situation points out to the political channel through which trans individuals will make their demands concerning their civil status in the legal system. The demands concerning the abovementioned situation, which are published by the First European Transgender Council taken place between 3-6 November 2005, are illuminating:

"The opportunity to make changes in identity cards without the necessity of a final operation, the opportunity to have no place for gender, no place for gender in birth certificates, passports and documents alike, and to choose a first name deliberately, the opportunity to change the information concerning name and gender in the birth certificate and the national identity document, enactment of a law which provides an opportunity for changing gender records without the necessity of sexual reassignment surgery⁵.

⁴ BAFRA Jale, "Türkiye'de Cinsiyet Değişikliği Ameliyatlarında Tıbbi ve Hukuki Sorunlar", TKlin Adli Tıp Dergisi, 2004, issue 1, p.48

⁵ See the declaration: http://www.donne.org/sayi_7_8/konsej.htm

LGBTB Hakları Bülteni, Ocak 2009

LGBTB Hakları Platformu:

İzmir Travesti ve Transeksüel İnişiyatifi
Kaos GL Derneği
Kaos GL İzmir Oluşumu
Lambdaistanbul LGBTB Derneği
MorEl LGBTB Oluşumu
Pembe Hayat LGBTB Derneği
Piramid LGBTB Diyarbakır Oluşumu

İNSAN HAKLARI İHLALLERİNE SESSİZ KALMAYIN!

LGBTB İnsan Hakları Platformu (Eski adıyla *LGBTB Bireylerin İnsan Hakları İzleme ve Hukuk Komisyonu*) Türkiye’de lezbiyen, gey, biseksüel, travesti, transeksüel (LGBTB) bireylere yönelik uygulanan ayrımcılık ve şiddeti raporlamaya devam ediyor.

Ankara, İstanbul, İzmir, Eskişehir ve Diyarbakır’daki örgütler, LGBTB bireylerin yaşadıkları insan hakları ihlallerini kayıt altına alıyor. Örgütler ayrımcılık ve şiddete maruz kalan LGBTB bireylere sesleniyor.

Bugüne kadar LGBTB bireyler uğradıkları her türlü ayrımcılık ve şiddet karşısında yalnızca LGBTB örgütlerle iletişime girdiler. Örgütler ise bu bilgileri ya düzenli olarak tutamadı ya da “olay döngüsü” içinde veri sağlayabilecek önemli noktaları atlayarak kaydetti. Tutulan kayıtlara da daha sonra geri dönemedi ve süreci izleyemedi.

LGBTB örgütler bir yandan insan hakları alanında mücadele verdiğini dile getirirken, LGBTB bireylerin

yaşadıkları ihlallerle ilgili sorulara genellikle alışılmış, ezberlenmiş yanıtlar veriyor, “Geçen sene kaç ihlal yaşandı ve ihlallerin dağılımı nasıldı?”, “En çok hangi hak ihlal ediliyor?” gibi soruları da yanıtızsız bırakıyordu. Bunun yanında diğer insan hakları örgütleri de eşcinsel mağdurlarla sistematik bir şekilde ilgilenmiyorlar ve onların sorunlarına ilişkin insan hakları mekanizmalarını etkin kullanıyorlardı.

Kaos GL Derneği, Kaos GL İzmir Oluşumu, Lambdaistanbul ve Pembe Hayat LGBTB Dernekleri ve MorEl Eskişehir LGBTB Oluşumu, bütün bu eksikleri ve ihtiyaçları göz önünde bulundurarak 2007 başında, “İnsan Hakları Mekanizmalarının LGBTB Bireyler için Etkin Kullanımı” adlı projede birlikte çalışmaya başladılar.

Bütün bu sorunları çözmeye yönelik hazırlanan bu projeye, LGBTB örgütlerin kapasitelerini artırarak ulusal ve uluslararası insan hakları mekanizmalarını etkin olarak kullanmalarını sağlamak ve LGBTB bireylere yönelik ihlalleri kayıt altına almak, izlemek ve raporlaştırmak amaçlandı.

Bu çalışmaların sonucunda, “**LGBTB Bireylerin İnsan Hakları Raporu 2007**” kitabı yayımlandı. Kitabın PDF formatına ulaşmak için: http://www.kaosgl.org/resim/InsanHaklari/LGBTB_IH_Raporu_2007.pdf

2008 yılı raporu için Lambdaistanbul, Pembe Hayat ve Kaos GL Dernekleri ile bağlantıya geçebilirsiniz.

2009 yılında, Piramid LGBTB Diyarbakır Oluşumu ve İzmir Travesti ve Transeksüel İnişiyatifi(İTTİ)’nin de platforma katılımlarıyla çalışmalarımız devam ediyor.

Ankara’da **Kaos GL** ve **Pembe Hayat** LGBTB Dernekleri, İstanbul’da **Lambdaistanbul** LGBTB Derneği, İzmir’de **Kaos GL İzmir** Oluşumu ve **İzmir Travesti ve Transeksüel İnişiyatifi**, Eskişehir’de **MorEl** LGBTB Oluşumu ve Diyarbakır’da **Piramid LGBTB** Oluşumu LGBTB bireyleri yaşadıkları insan hakları ihlallerini anlatmaya çağırıyor.

Platform Bileşenleri İletişim Bilgileri

Yaşadığımız insan hakları ihlalleri için:
lgbtthaklari@gmail.com
adresinden bize ulaşabilirsiniz

AĞUSTOS 2007 Bülteni:
http://www.kaosgl.org/resim/InsanHaklari/LGBTB_Insan_Haklari_Agust2007.pdf

MAYIS 2007 Bülteni:
http://www.kaosgl.org/resim/InsanHaklari/LGBTB_Insan_Haklari_May2007.pdf

NİSAN 2008 Bülteni:
<http://www.kaosgl.org/node/1693>

Kaos GL Derneği
dergi@kaosgl.org

Ofis Tel: 0312 230 03 58 /
Mobil Tel: 0533 430 58 50

Kaos GL İzmir Oluşumu
izmir@kaosgl.org

Lambdaistanbul LGBTB Dayanışma Derneği
hukuk@lambdaistanbul.org
Ofis Tel: 0212 245 70 68
Danışma Hattı: 0212 244 57 62

MorEl Eskişehir LGBTB Oluşumu
morel.eskisehir@gmail.com

Pembe Hayat LGBTB Dayanışma Derneği
pembehayat@pembehayat.org

Tel: 0312 433 85 17

Piramid LGBTB Diyarbakır Oluşumu
piramidgl.diyarbakir@gmail.com

Bülten Yayın Kurulu

Editör, Buse Kılıçkaya,
buse@pembehayat.org

İngilizce editör, Kıvanç Tanrıyar,
kivanc@kaosgl.org

Redaktör, Barış Sulu,
baris@kaosgl.org

Tasarım, Semih Varol,
semih@kaosgl.org

Bora Bengisu,
canbengisun@gmail.com

Umut Güner,
umut@kaosgl.org